

toelichting

Inhoud van de toelichting

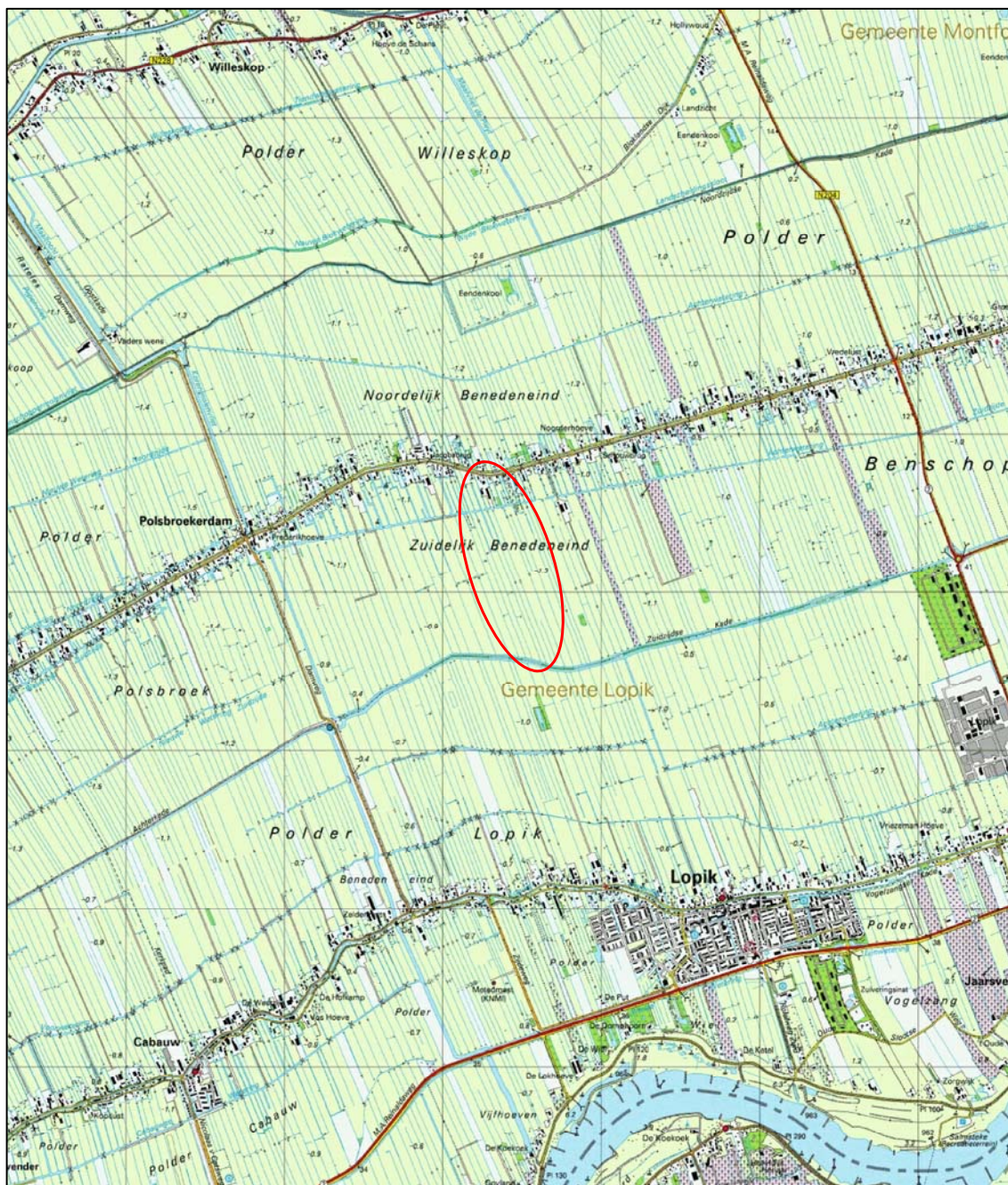
1. Inleiding	blz. 3
1.1. Aanleiding en doel	3
1.2. Ligging plangebied	3
1.3. Leeswijzer	4
2. Beleid	5
2.1. Beleidskader	5
2.2. Conclusie	6
3. Ontwikkeling	9
3.1. Huidige situatie	9
3.2. Toekomstige situatie	9
4. Sectorale aspecten	11
4.1. Bodemkwaliteit	11
4.2. Water	12
4.3. Ecologie	13
4.4. Archeologie	16
5. Juridische aspecten	19
5.1. Toetsing aan het bestemmingsplan	19
5.2. Verantwoording planvorm	20
5.3. Opbouw regels	20
5.4. De bestemmingsregeling	20
6. Economische uitvoerbaarheid	21
6.1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	21
6.1.1. Overleg	21
6.1.2. Zienswijzen	22
6.2. Economische uitvoerbaarheid	22

Bijlage:

1. Zienswijzenrapportage en Staat van Wijzigingen.

Onderzoeksrapporten en andere op het bestemmingsplan betrekking hebbende stukken zoals bedoeld in artikel 3:11 Awb:

- Archeologisch vooronderzoek: een bureaustudie, RAAP Archeologisch adviesbureau B.V., N03102_LWLO.doc, d.d. maart 2009.
- Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek, RAAP Archeologisch adviesbureau B.V., N03225_LWLO2.doc, d.d. augustus 2009.

ORQT-fig

Figuur 1.1: Ligging plangebied

legenda

 ligging plangebied

1.1. Aanleiding en doel

Dienst Landelijk Gebied (DLG) werkt in opdracht van de Provincie Utrecht aan de realisatie van een ecologische verbindingszone in de Lopikerwaard vanaf Benedeneind ZZ (tussen huisnummers 381 en 383) naar de Zuidzijdse Kade, die is gelegen tussen het Benedeneind ZZ en de Lopikerweg West.

In het vigerende bestemmingsplan is het gebied op perceelsniveau opgenomen met de bestemming Agrarische doeleinden, grondgebonden veehouderij (geen bouwperceel). Op gebiedsniveau is het gebied bestemd als Agrarisch gebied met landschappelijke openheid (zone 1). Op de zonekaart (kaartblad 11) is in de omgeving van de nu aan te leggen ecologische verbindingszone de aanduiding 'ecologische verbindingszone' aangegeven. In artikel 23, lid 11 is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om ten behoeve van de realisatie van een ecologische verbindingszone de bestemming van de gronden met de aanduiding 'ecologische verbindingszone' te wijzigen in de bestemming Natuurdoeleinden. In de wijzigingsbevoegdheid is opgenomen dat de bestemming mag worden gewijzigd ter plaatse van gronden met de aanduiding 'ecologische verbindingszone'. Omdat de beoogde ecologische verbindingszone buiten deze zone wordt gerealiseerd, is het niet mogelijk van de wijzigingsbevoegdheid gebruik te maken. Om de realisatie van de ecologische verbindingszone mogelijk te maken dient daarom een nieuw bestemmingsplan opgesteld te worden.

Het voorliggende bestemmingsplan vervangt een gedeelte van het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Lopik. Dit bestemmingsplan is door de gemeenteraad van Lopik op 12 juni 2007 vastgesteld en op 12 februari 2008 door Gedeputeerde Staten goedgekeurd.

Het college van burgemeester en wethouders van Lopik is bereid medewerking te verlenen aan de ontwikkeling. Het bestemmingsplan 'Ecozone Benschop' bestaat uit een toelichting waarin het project wordt beschreven alsmede de afweging van alle aan de orde zijnde belangen en voorwaarden, regels en een verbeelding.

1.2. Ligging plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Lopik, gelegen tussen Polsbroek en Benschop. De ecologische verbindingszone wordt aangelegd vanaf het Benedeneind Zuidzijde, tussen huisnummers 381 en 383, naar de Zuidzijdse Kade die is gelegen tussen het bebouwingslint van Benedeneind ZZ en de Lopikerweg west. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beleidsmatig de relatie van de ontwikkeling met het vigerende bestemmingsplan Landelijk Gebied beschreven waarna in hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de beoogde ontwikkeling. Vervolgens zijn in hoofdstuk 4 de resultaten van de relevante sectorale onderzoeken opgenomen. In hoofdstuk 5 vindt de toetsing van de beoogde ontwikkeling aan de wijzigingsregels plaats en wordt de juridische vormgeving beschreven. Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 ingegaan op de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2.1. Beleidskader

Bij het tot stand komen van het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Lopik is gebruikgemaakt van de relevante wet- en regelgeving op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. In dit bestemmingsplan is opgenomen dat in het kader van de realisering van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) het reservaatgebied Benschop is verworven en dat in de toekomst ecologische verbindingzones moeten worden gerealiseerd.

In het werkdocument Ecologische Verbindingszones provincie Utrecht worden in het plangebied vier ecologische verbindingzones genoemd, die de uiterwaarden van de Lek moeten verbinden met ecologisch waardevolle gebieden in de omliggende gemeenten. De verbindingzones zijn gekoppeld aan houtkaden, weteringen en brede wegbermen.

Het betreft de volgende vier zones:

1. Lek (Willige Langerak)-Hollandsche IJssel;
2. Benschoppermolenvliet en Noordzijdse Kade-Hollandsche IJssel;
3. Groote Kerkvliet (Polsbroek)-Kromme IJssel;
4. Lek (Lopik)-Polder Willeskop.

De verbindingen zijn gekoppeld aan kades en watergangen in het centrale deel van de verschillende polders, in verband met:

- de grote afstand tot verstoringbronnen (wegen, verlichting en bebouwing);
- de centrale watergangen en kades verbinden de uiteinden van de afzonderlijke kavels en sloten;
- de kades zijn door de iets hogere ligging geschikt als verbindingzone voor organismen van de meer droge ecotopen;
- eventueel beplante kades bieden extra beschutting.

Waar ter plaatse van gewenste verbindingen geen geschikte kades aanwezig zijn dienen afzonderlijke kavels als verbindingzone te worden ingericht. De verbindingzones moeten de migratie van dier- en plantensoorten vergemakkelijken, wat uiteindelijk moet leiden tot een toename van natuurwaarden in en in de omgeving van het plangebied.

De gemeente heeft in het Landschapontwikkelingsplan als uitgangspunt geformuleerd de aanwezige natuur- en landschapswaarden te behouden, te herstellen en verder te ontwikkelen. De gemeente stimuleert dit door particulieren te ondersteunen bij planvorming, subsidieaanvragen en uitvoering. Dit gebeurt op een vrijwillige basis. Verwacht mag worden dat deze werkwijze een positief gevolg heeft voor de natuur- en landschapswaarden in het plangebied, met name waar het kleine landschapselementen en weidevogel- en slootkantenbeheer aangaat.

In dit kader is in het bestemmingsplan Landelijk Gebied de onderstaande wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de te realiseren ecologische verbindingzones.

Wijzigingsbevoegdheid realisatie ecologische verbindingzone

11. Burgemeester en wethouders zijn – met toepassing van artikel 11 WRO – bevoegd ten behoeve van de realisatie van ecologische verbindingzones aan de gronden met de aanduiding 'ecologische verbindingzone', de bestemming natuurgebied te geven, met inachtneming van het volgende:

- a. een besluit tot planwijziging wordt niet eerder genomen dan nadat de betrokken gronden als ecologische verbindingzone in eigendom zijn overgedragen, dan wel de afspraken met betrekking tot de inspanningsverplichtingen en vergoedingen om tot bepaalde natuurdoeltypen te komen, in een conceptnotariële akte zijn vastgelegd;
- b. de bestemming mag worden gewijzigd binnen een zone met een totale maximale breedte van 50 m;
- c. bij de aanleg van ecologische verbindingzones wordt rekening gehouden met landschappelijke en cultuurhistorische waarden, zoals in het referentiekader van de beschrijving in hoofdlijnen is verwoord; dat betekent in ieder geval dat de aanleg van ecologische verbindingzones de kenmerkende openheid niet onevenredig mag aantasten en het verkavelingspatroon herkenbaar dient te blijven;
- d. indien de ecologische verbindingzone (mede) gerealiseerd wordt ter plaatse van de bestemming Water, is het water te allen tijde de primaire functie.

2.2. Conclusie

Afgezien van het feit dat de locatie van de ecologische verbindingzone niet binnen de zone, zoals aangegeven op de plankaart behorende bij het bestemmingsplan Landelijk Gebied, valt, past de ontwikkeling binnen het beleid van Rijk, provincie en gemeente. Tevens voldoet de beoogde ontwikkeling aan de voorwaarden zoals opgenomen in de wijzigingsbevoegdheid.

ORQU-fig

Figuur 3.1: Huidige situatie

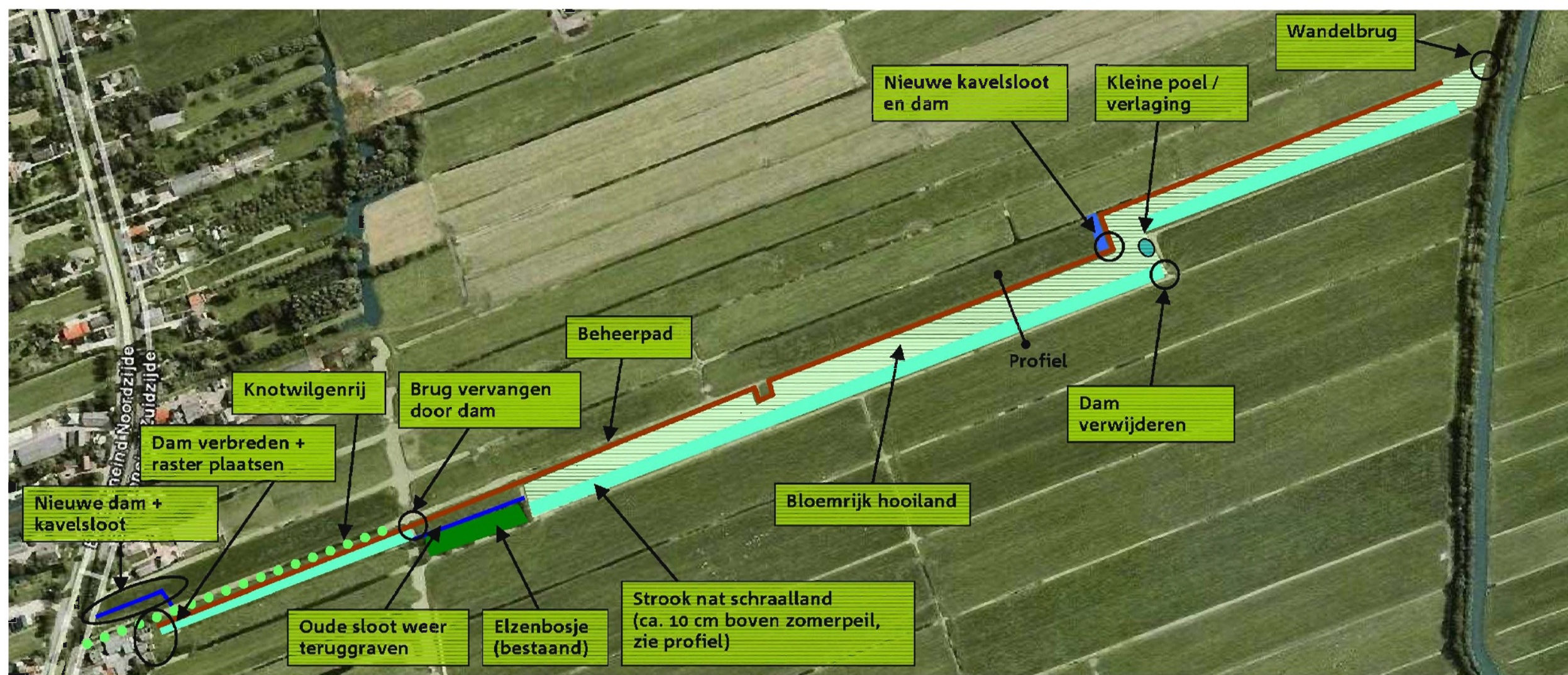

3.1. Huidige situatie

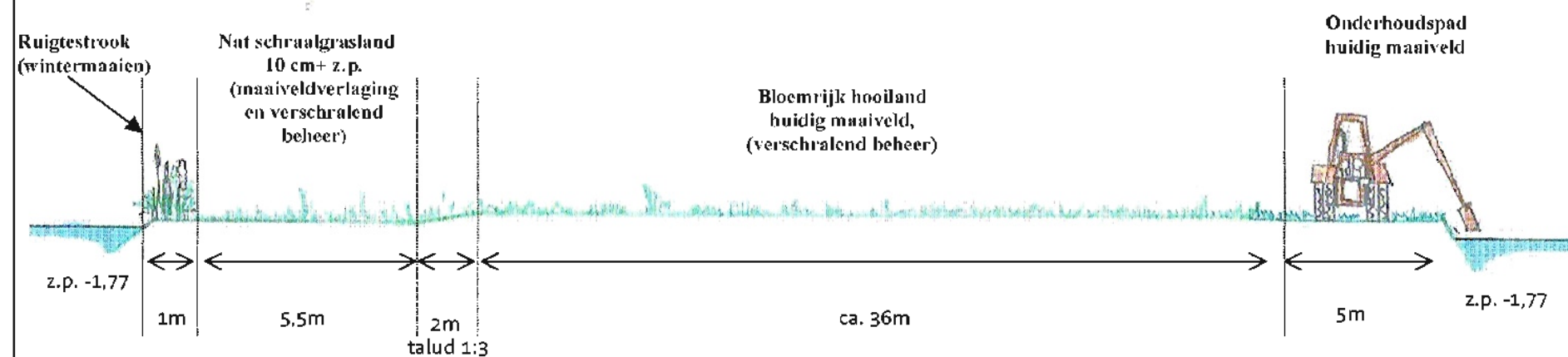
In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een graslandareaal ten behoeve van de grondgebonden veehouderij met daarop een reeds bestaand geriefbosje. Op deze gronden zijn geen bouw mogelijkheden opgenomen en bebouwing is derhalve niet aanwezig. In figuur 3.1 is de bestaande situatie weergegeven.

3.2. Toekomstige situatie

De beoogde ontwikkeling voorziet in de realisatie van een ecologische verbindingszone, bestaande uit een knotwilgenrij, een bestaand geriefbosje, een strook nat schraalland, bloemrijk hooiland en een poel. Tevens worden een nieuwe kavelsloot, een voetbrug over de Achterwetering en een dam aangelegd en wordt voor het onderhoud een beheerpad aangelegd. Dit beheerpad zal voor wandelaars opengesteld worden, zodat deze ecologische verbindingszone ook een schakel vormt in de reeds bestaande wandelroutes in het gebied. De eigenaar en toekomstige beheerder is Staatsbosbeheer. In figuur 3.2 is de inrichtingsschets voor de ecologische verbindingszone weergegeven.

Huidig maaiveld is gem. -1,10 NAP

N ←

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Figuur 3.2: Inrichtingsschets

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de sectorale onderzoeken die ten behoeve van dit wijzigingsplan zijn uitgevoerd. Aangezien de ontwikkeling geen geluidsgevoelige functie betreft, is akoestisch onderzoek voor de aspecten wegverkeerslawaaï en industrielawaaï daarom niet noodzakelijk. De ontwikkeling van de ecologische verbindingzone heeft ook geen verkeersaantrekkende werking, waardoor de ontwikkeling geen invloed heeft op de concentratie luchtverontreinigende stoffen langs wegen. Nader onderzoek naar luchtkwaliteit is daarom niet noodzakelijk. Ook externe veiligheid is in dit kader niet aan de orde is.

4.1. Bodemkwaliteit

Normstelling en beleid

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening dient de bodemkwaliteit ter plaatse te worden onderzocht. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de betreffende functiewijziging. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd. De provincie hanteert de richtlijn dat bij de beoordeling van ruimtelijke plannen ten minste het eerste deel van het verkennend bodemonderzoek, het historisch onderzoek, moet worden verricht. Indien uit het historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat op de betreffende locatie sprake is geweest van activiteiten met een verhoogd risico op verontreiniging dan dient het volledig verkennend bodemonderzoek te worden verricht.

Onderzoek

In 2000 heeft DHV Milieu en Infrastructuur in opdracht van Dienst Landelijk Gebied (DLG) de milieuhygiënische kwaliteit van de toekomstige ecologische verbindingzones in de Lopikerwaard onderzocht. De Ecozone Benschop maakte onderdeel uit van dit onderzoek (in het rapport van DHV ecologische verbindingzone Benedeneind genoemd). De bodem is onderzocht op zware metalen, PAK, EOX en minerale olie. In de ecologische verbindingzone worden geen tussenwaarden voor de gemeten parameters overschreden. De bovengrond en ondergrond bevatten wel een licht verhoogd gehalte EOX.

Conclusie

Op basis van het bodemonderzoek wordt geconcludeerd dat er geen belemmeringen zijn voor grondverzet in de ecologische verbindingzone. Het aspect bodemkwaliteit staat de ontwikkeling niet in de weg.

4.2. Water

Normstelling en beleid

Watertoets

In het Besluit ruimtelijke ordening is de 'watertoets' opgenomen. Deze heeft tot doel om ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen aan het vigerende waterbeleid en de wateraspecten volwaardig mee te laten wegen bij de besluitvorming omtrent een goede ruimtelijke ordening. Dit proces komt in samenwerking tussen de gemeente en waterbeheerder tot stand. Het plangebied ligt in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. In het kader van de watertoets is over onderhavig wijzigingsplan en de uitgangspunten overleg gevoerd met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Vervolgens zijn de aandachtspunten en opmerkingen van de waterbeheerder verwerkt in het plan.

Beleidskader waterbeheerder

In de *Waterstructuurvisie* (2002) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is een langetermijnvisie (voor 2050) en een middellangetermijnvisie (tot 2015) ontwikkeld voor een duurzamer waterbeheer voor het beheersgebied. In het plangebied speelt het ontwikkelen van een duurzaam stedelijk waterbeheer, voor zowel bestaand als nieuwbouwgebied. Het gaat dan met name om schoon water schoonhouden en zo lang mogelijk vasthouden, infiltreren, afkoppelen, daar waar mogelijk aanleggen van een verbeterd gescheiden riolering en het realiseren van voldoende waterberging.

Het *Waterbeheerplan 2003-2007* (2004, verlengd tot eind 2009) van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden beschrijft de doelstellingen en het beleid voor zowel het waterkwaliteits- als het waterkwantiteitsbeheer. Algemene doelstellingen van het beleid zijn:

- vastleggen van ruimte voor het oplossen van huidige en toekomstige knelpunten 'wateroverlast' en 'watertekort', om water op te vangen en zo elders wateroverlast te voorkomen (piekberging) of om water te reserveren voor droge periodes (seizoensberging);
- saneren van vervuilingsbronnen en vermijden van nieuwe vervuilingsbronnen, onder meer door gebruik van niet uitloogbare materialen, terugdringen van de vuilemissie van wegen en het verminderen van de emissie van bestrijdingsmiddelen.

Momenteel werkt het hoogheemraadschap aan een nieuw Waterbeheerplan 2010-2015, getiteld 'Water voorop!'. Dit waterbeheerplan wordt naar verwachting in oktober 2009 vastgesteld.

Bestaande situatie

Het plangebied ligt ten zuiden van de lintbebouwing langs de weg Benedeneind Zuidzijde en bestaat uit weilanden en sloten. De maaiveldhoogte bedraagt circa NAP -1 m en de bodem vertoont een overgang van veen in het noordelijke deel van het plangebied naar klei in het zuidelijke deel van het plangebied. Volgens de Bodemkaart van Nederland is in het noordelijke deel sprake van grondwatertrap II, terwijl in het zuidelijke deel grondwatertrap III geldt. De bijbehorende grondwaterstanden zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1 Grondwatertrappen met bijbehorende grondwaterstanden

grondwatertrap	gemiddeld hoogste grondwaterstand	gemiddeld laagste grondwaterstand
II	0,25-0,4 m onder het maaiveld	0,5-0,8 m onder het maaiveld
III	< 0,4 m onder het maaiveld	0,8-1,2 m onder het maaiveld

Het plangebied maakt onderdeel uit van de Polder Benschop. In het betreffende peilgebied geldt een zomerpeil van NAP -1,77 m en een winterpeil van NAP -1,87 m. In en langs het plangebied bevinden zich verschillende watergangen, deze worden niet aangemerkt als primaire watergang. Wel ligt direct ten zuiden van de Zuidzijdse Kade (zuidelijke plangrens)

een primaire watergang. Het plangebied bevindt zich niet binnen de kern- of beschermingszone van een waterkering. Het plangebied is momenteel niet gerioleerd.

Onderzoek

In het plangebied wordt een ecologische verbindingszone aangelegd. Dit betekent dat ter plaatse het agrarisch gebied wordt omgevormd naar natuur. Hiervoor wordt onder meer een deel van de grond afgegraven en ingericht als nat schraalland, wordt een nieuwe kavelsloot gegraven en wordt een (amfibie)poel aangelegd.

Als gevolg van deze ontwikkeling zal het oppervlak open water toenemen, terwijl de hoeveelheid verharding gelijk blijft. Hiermee levert de ontwikkeling een bijdrage aan het realiseren van een duurzamer en robuuster watersysteem. Doorgaande watergangen blijven gehandhaafd en doodlopende watergangen worden voorkomen.

In het plangebied wordt een verschralend beheer ingesteld. Dit betekent dat er minder meststoffen zullen uitspoelen naar het oppervlaktewater. Op die manier draagt de aanleg van de ecologische verbindingszone bij aan een verbetering van de waterkwaliteit.

In de nieuw te graven kavelsloot wordt een dam aangelegd. De bijbehorende duiker dient een minimale diameter van 500 mm te krijgen. Voor de aanpassingen aan het watersysteem dient een vergunning op grond van de Keur te worden aangevraagd bij het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Deze Keurvergunning is op 23 oktober 2009 door het Hoogheemraadschap afgegeven.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het wijzigingsplan geen negatieve gevolgen heeft voor de bestaande waterhuishoudkundige situatie. De waterhuishoudkundig relevante ontwikkelingen voldoen aan de doelstellingen van duurzaam waterbeheer.

4.3. Ecologie

Normstelling en beleid

Ecologische hoofdstructuur

De Nota Ruimte geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in de vorm van onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt, in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS).

Binnen de EHS geldt een 'nee, tenzij'-regime; nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voor ingrepen die aantoonbaar aan de criteria voldoen geldt het vereiste dat de schade zoveel mogelijk moet worden beperkt door mitigerende maatregelen. Resterende schade dient te worden gecompenseerd.

Flora- en faunawet

Wat de soortenbescherming betreft is de Flora- en faunawet (Ffw) van belang. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Ffw niet.

Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik, dwingende reden van groot openbaar belang);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Met betrekking tot vogels hanteert LNV de volgende interpretatie van artikel 11:

De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn en slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen, te weten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het hele jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen wel om nader onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Huidige situatie

Gebiedsbescherming

De locatie vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000. Het plangebied maakt eveneens (nog) geen deel uit van de PEHS.

Soortbescherming

Om een beeld te krijgen van de in het gebied voorkomende soorten is gebruikgemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse Flora (Van der Meijden et al, 1989), Atlas van de Nederlandse broedvogels (SOVON, 2002), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), de verspreidingsgegevens (van amfibieën en reptielen) van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas

van de Nederlandse Zoetwatervissen. Tevens is gekeken naar actuele waarnemingen op www.waarneming.nl. Daarnaast heeft Dienst Landelijk Gebied door CREX ecologisch-juridisch advies een quickscan uit laten voeren naar het voorkomen van de bittervoorn, kleine en grote modderkruiper, platte schijfhoorn, heikikker en orchideeën in het plangebied.

Planten

In het plangebied is vegetatie aangetroffen die kenmerkend is voor nutriëntenrijke milieus. Het gaat om pijptorkruid, waterzuring, blaartrekkende boterbloem, moerasvergeet-mijnietje, grote egelskop en pijlkruid. Opmerkelijk is het voorkomen van blaasjeskruid. Orchideeën zijn niet aangetroffen. Geen van de aangetroffen soorten is beschermd.

Vogels

In de geriefbosjes zijn houtduiven, merels en spreeuwen waargenomen. In het plangebied zijn verder meerkoeten, knobbelzwanen en wilde eenden aangetroffen. Mogelijk dat in het plangebied ook weidevogels broeden.

Zoogdieren

Het plangebied biedt leefgebied aan algemene soorten als egel, mol, haas, wezel, hermelijn, veldmuis, dwergmuis, bosmuis, gewone bosspitsmuis en huisspitsmuis. Tijdens de quickscan is geconstateerd dat het plangebied ongeschikt is voor de zwaar beschermde waterspitsmuis en watervleermuis. Vanwege de openheid van het gebied kan het voorkomen van vleermuizen worden uitgesloten.

Amfibieën

De Lopikerwaard is rijk aan amfibieën, waaronder verschillende bedreigde en/of streng beschermde soorten. Tijdens de quickscan zijn de bastaardkikker, meerkikker, groene kikker, bruine kikker en kleine watersalamander waargenomen. De heikikker is niet waargenomen. Het plangebied is geen optimaal leef- en voortplantingsgebied voor de rugstreeppad. De soort is in het plangebied ook niet waargenomen, echter wel ten oosten daarvan.

Vissen

In het plangebied is de kleine modderkruiper meerdere malen aangetroffen. De grote modderkruiper is niet aangetroffen. De kwaliteit van de sloten is onvoldoende voor deze soort. Vanwege het ontbreken van zoetwatermosselen is de bittervoorn niet aangetroffen.

Ongewervelden

In het plangebied is specifiek onderzoek gedaan naar de platte schijfhoorn. Deze soort is niet aangetroffen. Gezien de vele algen in de sloten is er geen sprake van een geschikt habitat.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt als biotoop voor beschermde reptielen en insecten (vlinders, sprinkhanen en libellen). Genoemde beschermde soortengroepen stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

In tabel 4.2 staat aangegeven welke beschermde soorten er binnen het plangebied (naar verwachting) voorkomen en onder welk beschermingsregime deze vallen.

Tabel 4.2 Beschermde soorten in het plangebied en het beschermingsregime

vrijstellingsregeling	ontheftingsregeling Ffw				
tabel 1	tabel 2	tabel 3		vogels	
		bijlage 1 AMvB	bijlage IV HR	cat. 1 t / m 4	cat. 5
egel, mol, haas, wezel, hermelijn, veldmuis, dwergmuis, bosmuis, gewone bosspitsmuis en huisspitsmuis	kleine modderkruiper	geen	geen	geen	spreeuw
meerkikker, groene en bruine kikker en kleine watersalamander					

Toetsing*Gebiedenbescherming*

De ontwikkeling betreft de realisatie van een ecologische verbindingszone in de Lopikerwaard en draagt daarmee bij aan de realisatie van de PEHS.

Soortenbescherming

De ontwikkelingen in het plangebied kunnen leiden tot aantasting en verstoring van beschermde dier- of plantensoorten. Voor de ingreep zal geen ontheffing nodig zijn voor de soorten uit de eerste kolom van tabel 4.2 (tabel 1, algemene soorten), aangezien hiervoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ffw geldt.

Broedvogels mogen niet worden verstoord. De werkzaamheden worden dan ook buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart t/m 15 juli) uitgevoerd.

In het plangebied is de zwaar beschermde kleine modderkruiper (tabel 2-soort) aangetroffen. Voor verstoring van deze soort dient ontheffing in het kader van de Ffw te worden aangevraagd bij het Ministerie van LNV. In het geval van dergelijk zwaar beschermde soort geldt een relatief zware procedure waarbij eisen worden gesteld aan mitigatie en compensatie (zoals het verplaatsen van de dieren voorafgaand aan de werkzaamheden onder begeleiding van een erkende ecooloog). De verstoring zal hier echter tijdelijk van aard zijn en na de werkzaamheden zal het gebied weer geschikt zijn voor de kleine modderkruiper. De ontheffing wordt naar verwachting dan ook verleend.

Conclusie

- De ontwikkeling draagt bij aan de realisatie van de PEHS.
- De Natuurbeschermingswet staat de planontwikkeling niet in de weg.
- In het kader van de Ffw dient voor het verstoren van de kleine modderkruiper een ontheffing aangevraagd te worden. Gezien de aard van de ingreep wordt deze naar verwachting verkregen.
- Met inachtneming van de genoemde voorwaarden zal de Ffw de uitvoering van het plan niet in de weg staan.

4.4. Archeologie**Normstelling en beleid***Wet op de archeologische monumentenzorg/Verdrag van Malta*

Het archeologisch bodemarchief is de grootste bron voor de geschiedenis in Nederland. Het Verdrag van Malta regelt de bescherming en het behoud van deze archeologische waarden.

Het Verdrag is geïmplementeerd via de Wet op de Archeologische monumentenzorg. Als gevolg van dit verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

Op grond van de aangescherpte regelgeving stellen Rijk en provincie zich op het standpunt dat in het ruimtelijk beleid zorgvuldig met het archeologische erfgoed moet worden omgegaan. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient door de initiatiefnemer voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig in de belangenafweging te worden betrokken. Het belangrijkste doel is de bescherming van het archeologische in de bodem (in situ) omdat de bodem doorgaans de beste garantie biedt voor een goede conservering. Er wordt uitgegaan van het basisprincipe de 'verstoorder' betaalt voor het opgraven en het documenteren van de aangetroffen waarden als behoud in de bodem niet tot de mogelijkheden behoort.

Het Rijk heeft de beleidsuitgangspunten ten aanzien van archeologie neergelegd in onder meer de Cultuurnota 2005-2008, de Nota Belvédère, de Nota Ruimte, de Wijziging van de Monumentenwet 1988 en diverse publicaties van het Ministerie van OC&W.

Onderzoek

Vanwege de hoge archeologische verwachtingswaarde in het gebied heeft het archeologisch adviesbureau RAAP in maart 2009 onderzoek verricht¹⁾. In eerste instantie heeft RAAP een bureaustudie verricht. In deze bureaustudie werd het volgende geconcludeerd:

- in het plangebied zijn ijstijdafzettingen op 7 tot 9 m diepte aanwezig. Mogelijke archeologische resten op deze diepte worden door de werkzaamheden niet verstoord;
- in het plangebied bevinden zich afzettingen van de stroomgordel van Benschop. Het hoogste zandvoorkomen ligt naar schatting op 2 tot 3 m diepte onder maaiveld. Daar bovenop zijn oeverafzettingen te verwachten, waarvoor een hoge archeologische verwachtingswaarde geldt (bewoning uit vroege prehistorie). De diepte van deze afzettingen is onbekend. De ingrepen vormen mogelijk een bedreiging;
- in het plangebied bevinden zich crevasse-afzettingen binnen 1 m onder maaiveld. Ook voor deze afzettingen geldt een hoge archeologische verwachtingswaarde (bewoning uit brons- en ijzertijd). De ingrepen vormen een mogelijke bedreiging;
- voor eventuele resten van menselijke activiteiten uit de middeleeuwen geldt een uitgesproken lage verwachtingswaarde.

Op basis van de bureaustudie heeft RAAP geadviseerd een verkennend veldonderzoek te laten verrichten om de diepte van de crevasse-afzettingen en de afzettingen op de stroomgordel van Benschop te bepalen. In overleg met de gemeente, heeft DLG RAAP de opdracht gegeven dit vervolgonderzoek uit te voeren.

Tijdens dit vervolgonderzoek²⁾ zijn circa 60 boringen verricht, om zodoende eventuele nederzettingenresten in kaart te brengen. Er zijn bij de boringen geen nederzettingenresten aangetroffen.

Conclusie

De inrichting van de ecologische verbindingzone leidt niet tot verstoring van archeologische resten.

1) Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek, RAAP Archeologisch adviesbureau B.V., NO3102_LWLO.doc, d.d. maart 2009.

2) Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek, RAAP Archeologisch adviesbureau B.V., NO3225_LWLO2.doc, d.d. augustus 2009.

5.1. Toetsing aan het bestemmingsplan

Vanwege de beoogde locatie van de ecologische verbindingzone is het niet mogelijk gebruik te maken van de wijzigingsbevoegdheid in het vigerende bestemmingsplan Landelijk Gebied. Desondanks wordt voor de volledigheid in dit bestemmingsplan wel getoetst aan de overige voorwaarden uit de wijzigingsbevoegdheid.

In artikel 23 lid 11 is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarin gesteld wordt dat burgemeester en wethouders bevoegd zijn de perceelsbestemming Agrarische doeleinden, grondgebonden veehouderij (geen bouwperceel) te wijzigen in de perceelsbestemming Natuurgebied als wordt voldaan aan vier voorwaarden. Hieronder vindt toetsing plaats aan deze voorwaarden.

1. De betrokken gronden als ecologische verbindingzone moeten in eigendom zijn overgedragen, dan wel de afspraken met betrekking tot de inspanningsverplichtingen en vergoedingen om tot bepaalde natuurdoeltypen te komen, in een conceptnotariële akte zijn vastgelegd.

De desbetreffende gronden zijn in eigendom van het Bureau Beheer Landbouwgronden van het Ministerie van LNV.

2. De bestemming mag worden gewijzigd binnen een zone met een totale maximale breedte van 50 m.

De ecologische verbindingzone heeft nergens een grotere breedte dan 50 m.

3. Bij de aanleg van ecologische verbindingzones wordt rekening gehouden met landschappelijke en cultuurhistorische waarden, zoals in het referentiekader van de beschrijving in hoofdlijnen is verwoord; dat betekent in ieder geval dat de aanleg van ecologische verbindingzones de kenmerkende openheid niet onevenredig mag aantasten en het verkavelingspatroon herkenbaar dient te blijven.

Gezien de voorgestelde inrichting met voornamelijk nat schraalland en bloemrijk hooiland wordt rekening gehouden met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied en worden de openheid van het gebied en het verkavelingspatroon niet onevenredig aangetast. Er worden nauwelijks opgaande elementen toegevoegd, alleen een knotwilgenrij die past in de (historische) beplanting van de Benedeneind Zuidzijde.

4. Indien de ecologische verbindingzone (mede) gerealiseerd wordt ter plaatse van de bestemming Water, is het water te allen tijde de primaire functie.

De primaire functie water van delen van de ecologische verbindingzone blijft in tact.

Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de realisatie van de ecologische verbindingzone voldoet aan de eisen uit de wijzigingsbevoegdheid. Uit hoofdstuk 3 blijkt daarnaast dat er ook vanuit de relevante sectorale onderzoeken geen belemmeringen zijn voor de beoogde ontwikkeling.

5.2. Verantwoording planvorm

Dit bestemmingsplan vormt het juridische kader waarbinnen de in dit plangebied beoogde ontwikkeling kan worden gerealiseerd. Het plan heeft de vorm van een gedetailleerd plan op basis van artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Op basis van dit bestemmingsplan zal de beoogde nieuwe ontwikkeling zonder verdere uitwerking van de bestemmingen of andere planologisch-juridische procedures kunnen worden uitgevoerd.

Wro

Ingevolge de Wro, het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de daarbij behorende ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening (Rsro) dienen bestemmingsplannen op vergelijkbare wijze opgebouwd en gepresenteerd te worden en tevens digitaal uitwisselbaar gemaakt te worden. Er zijn een aantal standaarden door het Ministerie van VROM ontwikkeld, waaronder de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP2008), de Praktijkrichtlijn Bestemmingsplannen (PRBP2008) en de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten (STR12008). In dit bestemmingsplan wordt van deze standaarden, voor zover van toepassing, gebruikgemaakt. Hiermee wordt de rechtsgelijkheid en de uniformiteit binnen de gemeentelijke c.q. landelijke bestemmingsplannen gediend.

5.3. Opbouw regels

De juridische regeling bestaat uit vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de definities van begrippen, die voor het algemene begrip, de leesbaarheid en uitleg van het plan van belang zijn en de wijze van meten. In hoofdstuk twee wordt op de bestemmingen en hun gebruik ingegaan. De overgangs- en slotregel maken onderdeel uit van het derde hoofdstuk.

5.4. De bestemmingsregeling

Ten behoeve van de realisatie van de ecologische verbindingzone zijn de betreffende gronden voorzien van de bestemming Natuur. Deze gronden zijn bestemd voor behoud, bescherming en beheer van natuur- en landschapswaarden. Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten bij de bestemmingsplanvoorschriften van het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Lopik.

6. Economische uitvoerbaarheid

21

6.1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 Bro heeft overleg met de overlegpartners plaatsgevonden. Gezien de beperkte ruimtelijke consequenties is ervoor gekozen geen inspraakprocedure op basis van de gemeentelijke inspraakverordening te laten plaatsvinden.

6.1.1. Overleg

Het ontwerp van dit bestemmingsplan is in het kader van het overleg toegestuurd aan de volgende personen en instanties:

- VROM-Inspectie;
- provincie Utrecht, Dienst Ruimte;
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Reacties zijn binnengekomen van:

- VROM-Inspectie bij brief d.d. 5 november 2009;
- provincie Utrecht, Dienst Ruimte bij brief d.d. 2 december 2009;
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden bij brief d.d. 12 november 2009.

De ontvangen reacties zullen onderstaand worden samengevat en beantwoord.

Overlegreacties

VROM-Inspectie

Opmerking

Het plan geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen, gelet op de belangen in de RNRB (Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid).

Beantwoording

De reactie is voor kennisgeving aangenomen.

Provincie Utrecht, Dienst Ruimte

Opmerking

Het plan is gelegen in het Nationaal Landschap 'Het Groene Hart', daar is openheid één van de kernkwaliteiten. Om openheid te behouden is het advies om het bosje aan de zuidkant van het plangebied niet aan te leggen en het al aanwezige bosje aan de noordzijde niet te verdichten. De geplande knotwilgenrij past wel in het landschap.

Beantwoording

Het advies van provincie Utrecht is overgenomen. De inrichting van de ecozone is hierop aangepast.

*Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden***Opmerking**

Wij adviseren u positief over het voorontwerpbestemmingsplan. Het plan voldoet namelijk aan onze belangrijkste minimale voorwaarde: 'het stand still-beginsel'. Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding mag ontstaan. Daarnaast levert de ontwikkeling een positieve bijdrage aan de waterkwaliteit en de waterberging in het gebied.

Beantwoording

De reactie is voor kennisgeving aangenomen.

6.1.2. Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft in het kader van afdeling 3.4 Awb van 28 januari 2010 tot en met 11 maart 2010 ter inzage gelegen. In deze periode heeft eenieder zijn reactie kunnen geven op het plan. Tevens is het mogelijk geweest om het ontwerp via het internet in te zien. In totaal is er 1 zienswijze ingediend. Deze is samengevat en beantwoord in bijlage 1.

6.2. Economische uitvoerbaarheid

De inrichting van de ecologische verbindingszone wordt gefinancierd door de provincie Utrecht. Het geld is afkomstig uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), dat de provincie tot haar beschikking heeft voor de uitvoering van onder andere natuurontwikkelingsprojecten. Dienst Landelijk Gebied is opdrachtgever voor de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden, namens de provincie Utrecht.

